

IZVJEŠTAJ O REZULTATIMA MJERENJA ZAGAĐENOSTI ZRAKA U ZENICI ZA NOVEMBAR 2020. GODINE (Izveštaj sa automatskih stacionarnih mjernih stanica)

1. GRANIČNE VRIJEDNOSTI ZAGAĐUJUĆIH MATERIJIA

Izmjerene koncentracije zagađujućih materija upoređuju se sa graničnim, tolerantnim i alarmnim vrijednostima koje su date u Pravilniku o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Sl.novine FBiH“, br. 01/12):

- Granična (tolerantna) vrijednost za dnevne prosjeke koncentracije sumpornog dioksida (SO₂) iznosi 125 µg/m³. Navedena vrijednost ne smije biti prekoračna više od 3 puta (ukupno 3 dana) u jednoj kalendarskoj godini;
- Tolerantna vrijednost u 2020. godini za dnevne prosjeke koncentracija lebdećih čestica PM₁₀ iznosi 53 µg/m³. Navedena vrijednost ne smije biti prekoračena više od 35 puta (ukupno 35 dana) u jednoj kalendarskoj godini;
- Tolerantna vrijednost u 2020. godini za satne prosjeke koncentracija sumpornog dioksida u zraku iznosi 365 µg/m³. Navedena vrijednost ne smije biti prekoračena više od 24 puta (ukupno 24 sata) u jednoj kalendarskoj godini;
- Tolerantna vrijednost u 2020. godini za satne prosjeke koncentracija NO₂ u zraku iznosi 220 µg/m³. Ne smije biti prekoračena više od 18 puta (ukupno 18 sati) u jednoj kalendarskoj godini. Granična vrijednost za satne prosjeke koncentracije NO₂ iznosi 200 µg/m³, a granična vrijednost za dnevne prosjeke koncentracije NO₂ iznosi 85 µg/m³;
- Alarmni nivo zagađenosti zraka („Prag uzbune“) za satne prosjeke koncentracija sumpornog dioksida (SO₂) u zraku iznosi 500 µg/m³. Navedena vrijednost mora biti prekoračena u najmanje tri uzastopna sata na lokacijama reprezentativnim za kvalitet zraka na području čija površina nije manja od 100 km², ili u zonama ili aglomeracijama, ako je njihova površina manja.
- Alarmni nivo zagađenosti zraka („Prag uzbune“) za satne prosjeke koncentracija azotnog dioksida (NO₂) u zraku iznosi 400 µg/m³. Navedena vrijednost mora biti prekoračena u najmanje tri uzastopna sata na lokacijama reprezentativnim za kvalitet zraka na području čija površina nije manja od 100 km², ili u zonama ili aglomeracijama, ako je njihova površina manja.

2. REZULTATI MJERENJA ZAGAĐENOSTI ZRAKA

U narednim tabelama dat je pregled pokazatelja zagađenosti zraka u Zenici na osnovu rezultata provedenih mjerenja u novembru 2020.godine.

Tabela 1. Zagađenost zraka sumpornim dioksidom (SO₂) u Zenici u mjesecu novembru 2020. godine

POKAZATELJ	MJERNA STANICA		
	CENTAR	RADAKOVO	TETOVO
Broj validnih satnih prosjeka mjerenja	719	623	716
Maksimalni satni prosjek (µg/m ³)	745,1	731,3	897,7
Broj prekoračenja praga „UZBUNE“ (SO ₂ >500 µg/m ³ tri ili više sati uzastopno)	0	0	0
Broj prekoračenja granične vrijednosti za satni prosjek (>350 µg/m ³)	53	57	46
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za satni prosjek (SO ₂ >365 µg/m ³)	47	53	42
Broj validnih dnevnih prosjeka mjerenja	30	26	30
Maksimalna srednja dnevna vrijednost (µg/m ³)	353,2	459,5	681,4
Broj prekoračenja granične vrijednosti za dnevni prosjek (SO ₂ >125 µg/m ³)	17	17	13

Tabela 2. Zagađenost zraka lebdećim česticama PM₁₀ u Zenici u mjesecu novembru 2020. godine

POKAZATELJ	MJERNA STANICA		
	CENTAR	RADAKOVO	TETOVO
Broj validnih satnih prosjeka mjerenja	719	689	709
Maksimalna satna vrijednost (µg/m ³)	661,5	351,6	422,2
Broj validnih dnevnih prosjeka mjerenja	30	30	30
Maksimalna srednja dnevna vrijednost (µg/m ³)	158,5	692,3	197,1
Broj prekoračenja granične vrijednosti za dnevni prosjek (PM ₁₀ >50 µg/m ³)	21	21	26
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za dnevni prosjek (PM ₁₀ >53 µg/m ³)	20	21	25

Napomena: U propisima nije definisana granična vrijednost za satni prosjek koncentracija lebdećih čestica PM₁₀.
U propisima nije definisan prag uzbune/upozorenja za lebdeće čestice PM₁₀.

Tabela 3. Zagađenost zraka azotnim dioksidom (NO₂) u Zenici u mjesecu novembru 2020. godine

POKAZATELJ	MJERNA STANICA		
	CENTAR	RADAKOVO	TETOVO
Broj validnih satnih prosjeka mjerenja	719	719	685
Maksimalni satni prosjek (µg/m ³)	11,1	163,3	109,8
Broj prekoračenja praga „UZBUNE“ (NO ₂ > 400 µg/m ³ tri ili više sati uzastopno)	0	0	0
Broj prekoračenja granične vrijednosti za satni prosjek (>200 µg/m ³)	0	0	0
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za satni prosjek (NO ₂ >210 µg/m ³)	0	0	0
Broj validnih dnevnih prosjeka mjerenja	30	30	28
Maksimalna srednja dnevna vrijednost (µg/m ³)	8,7	110,3	67,7
Broj prekoračenja granične vrijednosti za dnevni prosjek (NO ₂ >85 µg/m ³)	0	3	0
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za dnevni prosjek (NO ₂ >89 µg/m ³)	0	2	0

3. ANALIZA REZULTATA MJERENJA

Na osnovu pokazatelja zagađenosti zraka za mjesec novembar 2020. godine prikazanim u tabelama utvrđeno je sljedeće:

Broj dana u novembru 2020. godine sa prosječnim dnevnim koncentracijama sumpor dioksida iznad 125 µg/m³ (norma je do 3 dana u toku jedne kalendarske godine) iznosio je:

MS1 Centar	17 dana
MS2 Radakovo	17 dana
MS3 Tetovo	13 dana

Broj prekoračenja satnih prosjeka koncentracija sumpor dioksida >365 µg/m³ (norma je do 24 sata u toku jedne kalendarske godine) iznosio je:

MS1 Centar	47 sati
MS2 Radakovo	53 sati
MS3 Tetovo	42 sata

Broj dana u novembru 2020. godine sa prosječnim dnevnim koncentracijama lebdećih čestica PM₁₀ iznad 53 µg/m³ (norma je do 35 dana u toku jedne kalendarske godine) iznosio je:

MS1 Centar	20 dana
MS2 Radakovo	21 dan
MS3 Tetovo	25 dana

U novembru 2020. godine nije bilo

prekoračenja norme za alarmni nivo zagađenosti zraka za satne prosjeke sumpor dioksida iznad 500 µg/m³ (norma je da navedena vrijednost mora biti prekoračena najmanje 3 uzastopna sata na lokacijama reprezentativnim za kvalitet zraka na području čija površina nije manja od 100 km², ili u zonama ili aglomeracijama, ako je njihova površina manja).

Pored toga, rezultati mjerenja su pokazali da je:

- 03.11.2020. koncentracije SO₂ na mjernom mjestu MS3 Tetovo bile su iznad 500 µg/m³ 3 sata uzastopno,
- 09.11.2020. koncentracije SO₂ na mjernom mjestu MS3 Tetovo bile su iznad 500 µg/m³ 3 sata uzastopno,
- 11.11.2020. koncentracije SO₂ na mjernim mjestima MS1 Centar i MS2 Radakovo bile su iznad 500 µg/m³ 4 sata uzastopno,
- 14.11.2020. koncentracije SO₂ na mjernom mjestu MS2 Radakovo bile su iznad 500 µg/m³ 9 sati uzastopno,
- 15.11.2020. koncentracije SO₂ na mjernim mjestima MS2 Radakovo i MS3 Tetovo bile su iznad 500 µg/m³ 4 sata uzastopno,

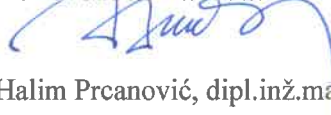
ali su koncentracije na ostalim mjestima bile niže od 500 µg/m³, odnosno nije bio ispunjen uslov da su koncentracije SO₂ iznad 500 µg/m³ tri i više sati uzastopno na svim mjernim mjestima te nije bilo osnova za proglašavanje praga UZBUNE u navedenim periodima mjerenja.

U novembru 2020. godine nije bilo prekoračenja norme za alarmni nivo zagađenosti zraka za satne prosjeke azot dioksida iznad 400 µg/m³ (norma je da navedena vrijednost mora biti prekoračena najmanje 3 uzastopna sata).

U propisima nije definisana norma za alarmni nivo zagađenosti zraka lebdećim česticama PM₁₀.

U Zenici, 01.12.2020. godine.

Rukovodilac Zavoda:

mr.sc.Halim Prčanović, dipl.inž.maš.

Direktor:

Naučni saradnik, Mustafa Hadžalić dr.sc.